

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Importanța României pentru Austro-Ungaria.

De Georg Fleșariu.
major ves. și reg. în retragere.
(Urmare.)

Aș vrea să spun acum ceva despre „opiniunea publică”, întrucât adecă aceasta, pe urma informațiilor mance și greșite ale presei, e preparată astfel, ca se fie nu pentru, ci *în contra* aliatului monarhiei noastre, a regatului român, păgubind astfel de dreptul interesele și ale imperiului nostru. Înainte de toate să cere deci o corectă și adevărată informație a presei, iar la aceasta să cere o exactă cunoaștere a raporturilor.

În articolul domnului Schischka România e prezentată din partea sa ca o „terra incognita”, pe care el, întocmai ca și Bulgaria, a învățat să o cunoască în drumurile făcute pedestru prin ea, în scopul studierii ei, și despre care să pot spune publicului curios multe lucruri.

Vreau să combat informațiile sale greșite și se dau o iconă fidelă despre raporturile atinse de el, referitoare la România și populația acesteia, pentru a evidenția importanța României pentru Austro-Ungaria se afle pretutindenea aprecierea cuvenită, și pentru ca noi, prin alte răătăciri și greșeli, să nu ne pierdem pe cel mai statornic, pe cel mai loial și pe cel mai prețios aliat: regatul român.

Domnul Schischka întreabă: „De ce mai cere peste tot România teritoriu? Se află doară în România estinse părți de țară cu totul necultivate!” Dar apoi Austria, care a luat Bosnia, Bulgaria și Sârbia, cari iau acum atât de mult, nu mai au nici unde în statele lor părți de țară necultivate? E o motivare curioasă aceasta. Mai departe vorbește de-

spre o colosală deosebire între aceste două națiuni, pentru că: „pecăt de muncitor și de diligent e Bulgarul, din cale afară nepretensiv, pe atât de leneș și pretensiv e Românul”. Mai departe cetim, că în întreaga Bulgaria, deci și pe malul drept al Dunării, pe unde adecă sunt Bulgari: „călătorul află pretutindenea semne de ale diligenței și ale muncii, pecând malul stâng românesc ușor poate fi recunoscut de proprietate românească”. Se mai spune, că „Bulgarii au acceptat obiceiuri, învățăături, industrie, cultură, dela Germani, pentru cari lucruri Românii nu sunt accesibili. Orașul Turtucaia e cam murdar, fiindcă „e locuit în mare parte de Români, cari nu pun mare pond pe curățenie”. Și în fine spune domnul Schischka, că „dacă ar fi să aleagă între Bulgaria și România, el numai în cea dintâi și-ar pune domiciliul”.

Fiindcă domnul Schischka a afirmat categoric, că cunoaște România, tot așa de bine ca și Bulgaria, și totuși a făcut aceste declarațiuni neadevărate, eu, care am petrecut patru ani din viața mea în peninsula balcanică, și cunosc bine România, Bulgaria, Sârbia și Turcia, am vizitat cu deamănuntul tocmai malurile Dunării de jos: mă aflu pus în poziția, de a declara, că *sunt cu totul greșite și neasemănate de nedrepte* cuvintele acestea, adresate poporului român și statului său. Trebuie deci să le resping în interesul adevărului și al credinței de aliatat statului nostru, protestând cu toată energia în contra lor. Astfel de declarațiuni nu au putut să isvorască niciodată din o obiectivă apreciere a raporturilor, ci cu totul din alte sentimente și motive, cari sunt destul de evidente și pe urma bagatelizătoarei umiri a Românilor cu cuvântul „*Valahi*”.

Întâmplarea a voit așa, că tocmai în ziua în care și-a publicat domnul Schischka articolul în contra

Românilor, principele Eitel Frideric, fiul Împăratului german, după ce a văzut și cunoscut țara și oamenii, a spus într-o vorbire verdictul potrivit, că: „desvoltarea culturală și economică a României, sub înțeleapta conducere a gloriosului Rege Carol, a pus în admirație Europa întreagă”.

Rezultate de acestea strălucite se pot câștiga într-o vreme scurtă de numai vre-o 40 de ani numai cu ajutorul unui popor extrem de diligenți și muncitori. Iar ce se atinge de asemănarea dintre cele două maluri ale Dunării, unul al Bulgariei, altul al României, — mă provocă în tîi de toate la cele două orașe românești dela Dunăre: Galați și Braila, piațe comerciale de rangul prim, cu întocmiri moderne de tot, cari au costat sume enorme. Unde are Bulgaria astfel de orașe, astfel de opere ale civilizațiunii, ca România? Iar noul pod românesc pe Dunăre, lung de 2-3 kilometri, care deschide pentru țările din Balcani drumul spre cultura europeană, e o minune europeană și o operă de artă arhitectonică, datorită civilizațiunii și artei românești. Sirguința cea mare, dorul de muncă și lipsa de pretensiuni mari, toate însușiri de ale poporului român, aduc statului român venit anuale de un miliard și jumătate, pe când Ungaria, cu o populație cam de trei ori atât de mare ca a României, are venit anuale de numai două miliarde și un sfert.

Ce privește neacceptarea educației și a culturi germane din partea Românilor, respective acceptarea lor din partea Bulgarilor, adevărul e tocmai contrariul. Tocmai România își vede asigurată existența și dezvoltarea în apropierea Europei de vest, și în influența culturii și educației germane și romane, pecând Bulgarii, ca Slavi, caută în mod firesc legături, nu numai politice, ci și culturale, cu Rusia. Dovadă despre influența germană, despre cultura ger-

mană și romană, o formează toate instituțiunile culturale ale României. Chiar și armata României, care în urma talentului organizatoric al regelui Carol în curs de 30-40 de ani s'a ridicat la un nivel vrednic de admirare, — e organizată, instruită și ajustată după armata noastră și a Germaniei. În armata austriacă și germană sunt mulți ofițeri români, trimiși, parte pentru a se perfecționa în limba germană, parte pentru ași completa cunoștințele din cultura germană și din întocmirile armatei germane. În România nu există regiment, în care să nu se afle câțiva ofițeri, cari știu nemțește. Ofițerul român e apoi în toată privința egal cu camaradul său din Germania sau Austro-Ungaria.

Și totuși, dl Schischka află, că în Bulgaria e mai bine, că Bulgaria e mai — civilisată!. Eu afară de popoarele din Balcani, cunosc toate popoarele monarhiei noastre, cum și popoarele altor state, și pot să spun, că popor mai diligenți, mai nepretensiv, învățat cu greul vieții, cum e poporul românesc, nu cunosc, n'am văzut. Chiar și admirabilul port românesc, atât de frumos și întrebuințat și de femei și de bărbați, făcut de mâna lor proprie, formează dovadă evidentă despre dexteritatea, diligența, iubirea de ordine și curățenie a poporului român. Numai pe urma sânguinței și a nepretensivității poporului român a ajuns România în rândul țărilor avute, fiind în cele financiare un stat foarte bine situat. Românul, în urma virtuților sale de mare preț, e cetățean și soldat de încredere și de mare valoare al statului său. Il caracterizează: bunătatea inimii, sentimentul nobleței, prevenirea și marea sa iubire de dreptate. Iar devotamentul său dinastic și alipirea sa de domnitor și țară, sunt lucruri proverbiale.

În serviciul meu activ de patrusprezece ani, făcut în regimentele

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

1. Fata stolerului, de Matilda Cugler-Poni.

Autoarea acestei broșuri ne descrie viața neliniștită și plină de zbucium a familiei unui măsar, care — după ce este bolnăvicios — mai închiriază și un atelier, prin a cărui părăsire de scânduri suflă vântul. Urmarea este, că boala se agravează din ce în ce, mai adăugându-se și faptul, că din pricina boalei lui soția îl părăsește lăsându-l cu cei doi copii: o copilă, pe pe care soții ei de joc o numără: „fata stolerului”, și un copil, care deprinde meseria tatălui său. Boala progresează mereu, până în sfârșit moare stolerul. Fiul continuă măsăritul și sora îl grijește ca și pe tatăl său. Ambii merg regulat la mormântul tatălui lor. Într-o zi vine un subcomisar cu doi soldați ca să ducă la recrutare pe fratele ei. Nu știa ce să facă sora, ca să nu recuze pe fratele ei, căci acum rămânea singură, fără nici un ajutor. Singura avere, ce avea — o găină — o duce doctorului, ca să nu înroleze pe fratele ei, pe care totuși îl înrolează, și fata se vede acum singură. Fuga mamei, moartea tatălui și acum înrolarea fratelui său stăta a deprimat-o, încât fata nu mai era în toate mințile ei. Vede în fiecare noapte pe tatăl ei, care o cheamă la sine. În toată ziua merge la

mormântul lui, unde stă oare întregi, până când în o seară un subcomisar spune, că fata stolerului a fost găsită moartă pe mormântul tatălui său.

Autoarea ne ilustrează dragostea nemărginită a copilei față de tatăl ei, căruia ea îi dă toate îngrijirile de lipsă până în ceasul morții. Dragostea față de el nu pierde deodată cu moartea lui, ci și după moarte merge regulat la mormântul lui, împodobindu-l cu flori, unde își și găsește sfârșitul. De asemenea este bine redată dragostea față de fratele său, fiind în stare să jertfească totul, pentru a-l elibera de miliție, ceea ce nu-i succede. Fata este prezentată ca un model de copilă harnică, cinstită și lucitoare, îngrijind de toți ai casei deopotrivă, până în momentul, când este atinsă de alienație. Referitor la celelalte persoane ale descrierii nu este nimic de observat, fiind prezentate ca persoane lucrătoare, oneste, respectând avutul altuia, așa că această descriere poate fi citită cu mult folos.

Întreagă descrierea formează un întreg bine rotunzit, fiecare parte fiind o urmare naturală a celei precedente.

Stilul nu lasă nimic de dorit, fiind scrisă broșura într-o limbă fluentă, ușoară și lipsită de cuvinte ce n'ar putea fi înțelese de copii, de asemenea lipsită și de cuvinte străine, ceea ce face ca descrierea să fie citită cu ușurință și plăcere. Potrivită este mai mult pentru elevele școlii de repetiție (12-15 ani), de oarecare soana principală, în jurul căreia se desfășoară

șură întreaga acțiune, este o copilă de 10-12 ani. Mai potrivită este această descriere pentru elevele școlii dela oraș, decât pentru cele dela sate.

2. Nuștiu-Împărat. Poveste din popor de: „Mărgineanul”.

Un fecior se bagă slugă la un zmeu, fără să știe. Zmeul îi arată ce are de lucru și-i mai spune, ca în toate oările să intre, numai în cea din fund nu, și după aceasta merge de acasă. Mergând feciorul prin curte aude dintr'un zid o voce. Ia un ciocan, strică zidul și din zid ese un cal frumos, care-i zice să meargă imediat de acolo, căci de va veni zmeul, pe amândoi îi va prăpădi. Înainte de plecare merge în casa din fund, care era plină cu aur și amândoi se înăduresc. Pe drum se întâlnesc cu un moșneag, cu care schimbă calul. Calul năzdrăvan însă îi spusese feciorului, că dacă va avea lipsă de el, să seature batista, ce i-a dat-o și calul îndată va veni. Feciorul merge în oraș unde se bagă slugă la grădinarul împăratului, dar ori ce-l întreba, el răspundea „nu știu”, de unde i-a rămas și numele.

Regele avea 3 fete, dintre cari cea mai mică se îndrăgostește de „Nuștiu”, căci pe lângă că era chipeș, mai era și deștept. Ajungând Nuștiu ginerelul cel mai mic al împăratului — fără consimțământul lui (al regelui) — cu ajutorul calului năzdrăvan păcălește — cu ocazia unei vânători — pe ceilalți 2 cumnați ai lui așa, că le scrie pe spinare, că ei sunt iobagi ai lui (Nuștiu). Cu prilejul unei mese date de re-

gele, un mesean dorea să vază și pe ginerelul cel mai mic al regelui. Regele se învoeste să i cheme și mergând meseanul la ei în grajd — căci într'un grajd locuiau — vede tot ce era acolo ca era de aur, iar mâncări la ei pe masă cum nici împăratul n'avea. Meseanul le spune, că împăratul i-a pofit și pe ei la masa, la ce „Nu știu” zice, că cu iobagii lui nu stă la aceeași masă. În sfârșit se înduplecă să meargă. Scoate batista și calul năzdrăvan îi duce cu masă cu tot la masa regelui. Toți s'au mirat văzând pe ginerelul mai mic al împăratului așa de frumos, și când a văzut regele pecetea pusă de Nuștiu pe spinarea ginerilor săi, s'a bucurat că are un ginerel așa de puternic, iar pe ceilalți 2 gineri nu i-a mai recunoscut și i-a dat afară din curtea sa. Împăratul abdice de tron și lasă în locul său pe Nuștiu, care cu ajutorul calului năzdrăvan întinde în fiecare sat și oraș din împărăție câte o masă, ca să se veselească toți supușii și să se bucure de suirea lui pe tron.

Povestea aceasta face parte din bogata noastră literatură populară, care ca toate produsele populare se distinge printr'un stil viu, lin, curgător, limbaj fluent și curat, lipsit de ori ce înrăurire străină, cum numai în produsele noastre populare putem găsi. Privite sub raportul stilului și al limbii neaște românești, nu se pot îndestul recomanda poveștile populare pentru tinerimea școlară, căci — pe lângă cărțile de școală, cari de cele mai multe ori nu prea au limbă populară — și din ace-

românești ale monarhiei, am avut ocaziune să văd confirmate aceste bune însușiri și note caracteristice ale soldatului român. Dar Românii sunt și un popor temător de Dumnezeu, cu moralitate și religiozitate. Secole de-a rândul au luptat și Românii în contra Turcilor și și-au vărsat sângele în valuri pentru eliberarea popoarelor creștine. Dar niciodată nu s'a auzit, că Românii ar fi masacrați, ar fi săvârșit acte de grozăvie, asupra copiilor nevinovați, a femeilor și a moșnegilor, cum au fost ele la ordinea zilei în actualul războiu balcanic, umplând de groază și de dispreț inimile omenescii, — fapte, cari au întunecat mult eroismul de altcum de admirat al Bulgarilor. Pentru Români astfel de ucideri formează *păcat de moarte*, și ei nu pot să le săvârșesc, nici pentru remunerație cât de mare. De aceea, nici Românii din Macedonia nu au avut nici odată bande organizate, ca Bulgarii, Grecii și Sârbii.

La Români e înăscută bunătatea inimei și nobleța sufletului. În urma adâncii sale religiosități, pentru Românii monarhul e în sensul cel mai strict al cuvântului capul suprem și sfințit al monarhiei. Cât de prețios și de sfânt e pentru soldatul român jurământul prestat domnitorului său, cu câtă tărie și statornicie ține el la jurământul său în mijlocul tuturor atacurilor, și că steagul regimentului ce lucru sfânt e pentru el, ne arată istoria. Să ne aducem aminte de fapta eroică a unui regiment român din Ardeal (numărul 50), care la anul 1848 a luat parte la evenimentele războinice de atunci. Ajungând în mijlocul Ungariei, s'a văzut deodată încunjurat de trupele revoluționarilor, și părăsit și de comandantul și ofițerii proprii, cari s'au fost hotărât se treacă la revoluționari. În mijlocul acestei situațiuni primejdioase Românii au rămas credincioși împăratului și s'au împotrivit să pună jurământ nou și se schimbe steagul împărătesc cu steagul revoluționarilor. Nu s'a aflat un singur om în regiment, care să și calce jurământul! Toate indemnurile, promisiunile, admonierile și amenințările au fost zadarnice. Și când comandantul, postat în fața soldaților, a voit ca cu forța să și eșecute planul, toți soldații au pus mâna pe puște, gata să le descărce, dacă comandantul și ofițerii nu o tuliau la fugă.

Pentru aceasta dovadă de credință regimentul a primit dela Împăratul medalia mare de aur, cu in-

scripția: „pentru statornicia în fidelitate, dovedită la anul 1848”. Medalia aceasta, acățată de steagul regimentului, e cea mai frumoasă și sigur că singura distincție de felul acesta, în armata noastră!

În Rusia, cum se știe, aproape toate popoarele de altă naționalitate sunt escluse dela serviciul militar în acest puternic imperiu, fiindcă nu sunt de nici o încredere. Dar Românii și aici formează excepția, și în ultimul războiu ruso-japonez, regimentele rusești, recrutate din populațiunea română a Basarabiei, ca cele mai de nădejde, au luptat în linia primă și 14 mii de Români morți au sigilat cu sângele lor eroismul și credința pentru împărat și imperiu, pe lângă toată aspirarea politică națională a Românilor din imperiul Țarilor.

Și apoi și în actualul războiu din Balcani, Românii din Macedonia au rămas credincioși Sultanului și s'au pus cu loialitate în rândurile regimentelor turcești, pe când ceilalți creștini în mare parte au desertat din armata turcească. Iar regimentele românești din Sârbia de nord și din Bulgaria de nord, au făcut minuni cu vitejia lor la Comanov, Kirkilisse și Luleburgas, sigilând cu sânge și cu viața credința și încrederea, pe lângă toată politica de a-suprire din Sârbia și Bulgaria față de Români. Am cetit în gazete, cum un comandant bulgar de regiment a lăudat în limba maternă a soldaților români eroismul acestora și superioritatea lor militară. Iar vitejiile armatei române dela anul 1878, pe câmpul de războiu din Bulgaria, au pus în uimire Europa întreagă.

(Va urma.)

Declarațiile Escelenței Sale Mitropolitului Ioan Mețianu.

În una din zilele petrecute în Budapesta, unde a condus sedințele reprezentanței fundațiunii Gozsdu, Escelența Sa, Mitropolitul nostru Ioan, a acordat o audiență unui colaborator al ziarului budapestan „Világ”, în fața căruia a făcut declarații asupra mai multor chestiuni politice dela ordinea zilei. Redactorul dela ziarul numit, constatând, că I. P. S. Sa, se bucură de o escelență sănătate, că vechea energie nu l-a părăsit pe octogenarul nostru Arhiepiscop și Mitropolit, și că în toate răspunsurile date palpită vioiciunea unei cugetări limpezii, — publică declarațiile făcute după cum urmează:

— „Cu politica — a spus I. P. S. Sa — azi nu mă mai ocup. O las tinerilor. De altfel în anii mei mai tineri am dat dovadă, că precum în toate chestiunile, așa și în cele politice, mă cuget independent și tot așa și fac. Am avut în vedere totdeauna numai interesele poporului meu. Au trecut 35 de ani, de când fac parte din camera magnaților, și când n'aveam încă o vârstă atât de înaintată, am luat parte de mai multe ori în desbaterile din camera magnaților. Față de proiectele de legi în discuție am luat mai de multe ori o atitudine fățișă, dar nu pentru că așa fi voit să fiu opoziționist cu ori ce preț, ci fiindcă proiectele din chestiune găsesc că sunt în contradicție cu interesele poporului meu. Azi, însă, din pricina vârstei mele înaintate, mă abțin dela ori ce rol activ”.

Ce părere are Escelența Voastră despre tratativele dintre membrii comitetului național român și contele Stefan Tisza?

— „N'am luat parte la desbateri, nici direct și nici indirect. Sigur știu numai atâtea despre ele, cât pot să aflu din ziare. Nu pot să cunosc deci meritul lor și, în genere, sunt de părere, că toate tratativele menite să înăpăruie pacea în chestiunea de naționalitate, sunt neapărat binecuvântate, pentru că duc spre țintă”.

Crede Escelența Voastră, că actualele tratative pot să aibă vre-un rezultat?

— „Asta, după cum apare și din cele ce zisei înainte, nu pot să o știu. Un lucru e sigur, și anume, că stările actuale sunt insuportabile, nu numai din punctul pe vedere al intereselor românești, ci și din cel al intereselor întregii țări”.

Ce părere are Escelența Voastră despre proiectul electoral, care acum așteaptă să fie sancționat?

— „N'am luat parte la desbaterea proiectului în casa magnaților. De altfel și

valoarea acestei legi, precum a ori cărei alteia, se va ivi numai după ce se va aplica legea. Oricât de crasă ar fi rățacirea, greșala legiuitorului, aplicatorul legii are un rol foarte important, pentru că la urma urmelor și cea mai mizerabilă lege, aplicată cu bunăcredință și istețime, poate să dea rezultate binecuvântate, la fel cu rezultatele unei legi bune rău aplicate”.

Dacă noua lege electorală nu cadrează cu interesele naționaliste, crede oare Escelența Voastră, că partidul național ar face bine cooperând cu cei ce luptă pentru sufragiu universal?

— „Repet, că în prezent nu mă mai ocup cu politica militantă. Dar într-un cât timp mult să-mi aflu părerea în această privință, eu cred că trebuie înainte de toate să se știe cine sunt aceia, cu cari Românii ar putea să lupte împreună. Pentru că, în ce mă privește, eu un singur Oscar Jászi cunosc în Ungaria. Se poate, că cu timpul numărul lor se va spori, eu sunt însă bătrân, și mai că n'am să ajung timpul acela. De altfel dl Jászi a publicat o importantă scrisoare în organul arhidiecezaniei mele, în „Telegraful Român”, și eu mă identific cu răspunsul ce s'a dat la această scrisoare, și în genere, cu direcția reprezentată de „Telegraful Român”. Pe mine mă călăuzește vecinic interesul poporului meu, — iar din cercurile poporului meu, care are conștiința deplină a inviolabilității drepturilor sale, sunt informat, că Românii în general sunt foarte nemulțumiți cu legea electorală a guvernului”...

Fundațiunea Emanuel Ungurianu.

O nouă fundațiune mare românească s'a dat consistoriului din Arad spre administrare: fundațiunea Emanuel Ungurianu, avocat în Timișoara, despre care „Românul” serie în numărul de Duminică următoare:

„Cine nu cunoaște numele din fruntea acestor rânduri? E un nume, pe care l'rostim cu cel mai sincer respect dela o margine a românismului la alta. Figura dlui Emanuel Ungurianu a primit de mult un relief de autoritate în toate forurile morale, unde se desbat an de an problemele de viață ale neamului nostru din Ungaria. O personalitate de sobrietate clasică, cuvântul d-sale răsună în areopagurile noastre de multe ori ca o îndrumare severă, în fața căreia ne plecăm cu toții, — un regulator iresistibil, superior. Toate atitudinile d-sale sunt determinate de o nobilă și purificată concepțiune a viitorului nostru și l'am văzut inițind singur și prezidând acțiuni de cel mai înalt rost, — cum a fost de pildă inițiativa pentru fortificarea situației morale și materiale a presei românești de aici”.

Acum putem să vestim cetitorilor noștri o faptă de o nobilă și adevărată surprinzătoare a dlui Emanuel Ungurianu. Prevedeam de mult, că o individualitate de înălțimea d-sale, un bărbat care n'a trăit decât pentru binele neamului său, va jertfi și agoniseala unei vieți întregi trăite între norme etice de o seninătate exemplară, tot pentru binele neamului său. Dar dl Emanuel Ungurianu știe să aducă și jertfa asta sfântă într-un mod, care tradează iarăși o deosebită înțelegere pentru nevoile noastre obștești.

Alfăm, anume, că dl Emanuel Ungurianu a depozitat în ziua de 18 (31) Martie la casa consistorială din Arad frumoasa sumă de 372.000 coroane, căreia i-a fixat următoarea mențiune armonică și atât de superioară:

„Consistoriul din Arad să înființeze și să susțină școli școlare românești; să provadă gratuit pe școlarii săraci de ambele sexe cu cărți de școală românești și cu reviste pentru copii”.

Să sprijinească sau să înființeze biblioteci școlare și școli școlare românești; să îngrijească de instruirea în cetire și scriere în limba românească a adulților și a analfabeților; să-i provadă cu cărți și cu reviste românești.

Să grijească de stăpînire a datinilor rele și a defectelor morale și igienice; de instruirea religioasă.

Să sprijinească sau să înființeze și să susțină școli școlare agricole, industriale și comerciale; școli pentru industria de casă și pentru economia de casă, precum și internate, — iar pentru instrucțiunea practică atelier de lucru”.

Fundațiunea se va inactiva după moartea fondatorului, iar până atunci va crește din venitele ei, precum și din eventuale nouă donațiuni dela partea fondatorului.

Este deci una din cele mai mari fundațiuni românești până astăzi. Este un început de un rost mai înaintat, de-o înțelegere mai adâncă și mai reală a necesităților vieții noastre. Nu se vor mai da stipendii — în multe cazuri infructuoase, — ci se va răspândi cu ajutoare efective cultura și dragostea de muncă. În adevăr, avem tot mai arzătoare nevoie, nu de stipendii, ci de ucenici, de calfe, de meseriași și de negustori

harnici și pricepuți — și nu mai puțin nevoie de ziare, cărți, de lumină multă, multă!

Urăm cu însoflete: Trăiască generosul părinte al unui viitor de-o nouă și mai multiplă muncă românească!

Mișcări culturale.

Câteva scrisori prietenești.

IV.

Dragă prietene! În scrisoarea primă, ca pricină a unei propășiri culturale mult vii și mai bogate în roduri — deci mai firească, — înire altele, am amintit și împăcarea de viață a celor mai mulți dintre intelectualii noștri, dela orașe și centre românești, cu oficiile lor, fără să mai poarte vre-o grije, să mai simtă vre-o îndatorire față de masa mare și înapoată a poporului nostru. Ziua de 17 Martie a. c. prin darurile ei, mi-a întărit această credință, încât mă văd îndatorat să insist puțin asupra ei.

Doi fruntași ai cărții românești, însoțiți și de unii din colegii lor, se despart pentru câteva ore de grijile ocupațiilor proprii, și vin în mijlocul marginenilor noștri, să înalte sufletele, să nobileze inimi și să întărească conștiințe, prin câte și mai câte învățături alese și frumoase. Rar mi s'a dat prilejul, să văd atâtea zimbet de mângâiere și mulțumire pe fețele tuturor, terani și intelectuali, — atâtea renaștere, re'nnoștare de simțăminte curate, atâtea chemare la o viață harnică și cuminte!

Trebuința unei munci împrumutate a tuturor intelectualilor români din fiecare despărțământ, spre ajungerea scopului mare: luminarea și înzestrarea poporului cu învățăturile de lipsă, s'a vădit, a admoniat pe toți ce-i ce au voit să vadă și să înțeleagă.

Căci fie conducătorii sătești cât de zeloși și destoinici în stăruințele lor, dela o vreme ascultătorii se deprind cu ei, și învățăturile nu mai apar în atâtea duh și putere, în care de fapt pot fi îmbrăcate. Prin schimbul unei propovediri împrumutate, încordarea și interesul se susține și întărește în popor, — se desvolaltă chiar; conducătorii satelor, pe lângă anumite re'nnoșpătări și înmulțiri de cunoștințe se re'nsofletească și îndeamnă la muncă tot mai stăruitoare și mai conștiențioasă. E mare deci paguba și greșala că astfel de muncă nu se practică mai mult și mai regulat în viața noastră culturală. Câtă influență binefăcătoare ar putea avea asupra propășirii satelor noastre!

Neobositul profesor seminarial, Dr. Nicolae Bălan, care până acum, prin răvna și harnicia conștiențioasă, desfășurată la și afară de catedră, a știut să subjuge și câștige încrederea celor mai de frunte bărbați ai neamului nostru, — și tinărul și zelosul coleg al dnei sale, Dr. Silviu Dragomir, au fost sămănătorii zilei, aruncând cel dintâi prin amvonul bisericii sămânța învățăturilor creștinești, — iar al doilea prin al școalei, scoțând pagini istorice la iveală din luptele purtate de margineni și sălășteni pentru păstrarea vechii și strămoșești credințe.

Despre cuvântul celui dintâi, nedându-mi-se prilejul de a-l asculta, nu pot să-ți spun nimic. Poate o scurtă apreciere a unor ascultători terani, cu cari stând de vorbă, am fost întâmpinat, spunându-mi: „La biserica cea mare a fost de tot frumos așezăți. Ne-a vorbit un domn străin, spun unii că ar fi profesor la seminar, așa de bine și de frumos, încât să-l fi tot ascultat”.

Deși era biserica plină de oameni, era o liniște de credea că nu-i nimeni. Dar ne-a și spus învățături frumoase, dzeu să-l ție”.

Să nădăjduim însă că dl profesor va da prilejul și celor ce nu l-au putut asculta să o cetească măcar.

Daul Dragomir cu multă căldură și vioiciune vorbește o oră întreagă într'un graiu frumos, limpede și popular, asupra subiectului indicat.

Voi încerca, iubite prietene, în cele următoare să-ți schizez cuprinsul, care și în împrejurările de astăzi nu poate decât să intereseze și să folosească oricărui bun român.

Cu o descriere frumoasă a primăverii, în care toată firea se mișcă, înveșelește și dă prilej de nădejdi nouă, face asemănare cu primăvara anului 1744, care de asemenea a făcut să învie nădejdi de mai bine în sufletul Marginenilor, porniți a-și apăra chiar cu prețul vieții comoara credinței strămoșești.

Arată că partea cea mai mare nu cunoștea deosebirea între noua și vechea învățătură, că jezuiții, călugării catolici, țineau decretul dela Alba Iulia, dela anul 1700, de obligator pentru toți românii din patrie, cum aceștia alergând din sat în sat pe cei ce îndrăzneau a se opune, îi băteau și aruncau în temnițe, cum în primăvara anului

(Va urma.)

1744 ajung și nizuiesc cu toate mijloacele iertate și neiertate a cuceri și mărginimea, unde rezistența și lupta e una dintre cele mai îndârjite. Că cu toată asuprea, tot se mai găsește și din partea vechilor credincioși câte un om, precum a fost călugărul Visarion, care deasemeni străbătând din sat în sat se nizuia prin cuvinte de îmbărbătare să susțină vechea credință, arătând totodată greșala cea mare ce s'a făcut și se face prin trecerea la unire.

Trecând la luptele și suferințele speciale ale scaunului Sălște, prelegătorul scoate la iveală toate frământările și sbuciumările acestora. Spune, că venind episcopul Ioan Inocențiu Clain la Sălște, oamenii nici eu sila n'au putut fi duși în biserică, să asculte slujba, ei au strigat că ce caută teologul papistaș în biserică lor? Intre mărgineni s'au găsit preoți și fruntași, cari mai bine au preferit chinuri și moarte, decât să-și părăsească legea. Cum aceștia s'au năzuit s'o apere pe toate căile legale prin deputații trimise la curtea împărătească, prin câte și mai câte rugări către Mitropolitul sârbești. Cum Ioan Oancea din Făgăraș și Oprea Miclăuș din Sălște, în lipsa de mijloace bănești, fiind călătoria scumpă, merg pe jos la Viena, la împărăteasa Maria Terezia, spre a spune suferințele lor și a cere dreptate. Dela curte sunt mânați însă la Schönbrunn, sub cuvânt că acolo soțul ei Francisc de Lotaringia îi va asculta și le va îndeplini cererea. Din Viena veneau întotdeauna cu promisiuni bune, ajunși însă acasă starea lucrurilor era tot cea veche. Că locul de întrunire și de sfat al sălștenilor era pădurea, unde se împărtășiau anumite vești și se luau diferite hotărâri. Astfel la anul 1748 trimisul la Viena, Oprea Miclăuș împărtășind veștile aduse, hotărăsc cu toții a merge spre a le spune și guvernatorului Ardealului, contelui Haller, căruia i-au înaintat și-o petiție, scrisă de preoții din Sălște. Aceasta le spune se vină după 10 zile.

(Va urma).

NOUTAȚI.

Personal. Escelența Sa, Înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, a sosit Sâmbătă dimineața la reședință, venind din Budapesta, unde a presidat ședințele reprezentanței fundațiunii Gozsdu. În ședințele reprezentanței, la cari, pe lângă membrii mireni, au participat și Preasfinții Lor, Episcopii Ioan al Aradului și Miron al Caransebeșului, au fost rezolvate chestiunile curente administrative și a fost ales membru nou al reprezentanței, în locul decedatului Dr. Iosif Gall. Ilustritatea Sa domnul Anton Mocsonyi de Foeni. În zilele petrecute în Budapesta, Escelența Sa Mitropolitul nostru Ioan a făcut vizită noului domn ministru de culte și instrucțiune publică, Iankovich Bela, însoțit de P. S. Sa, Episcopul Dr. Miron E. Cristea. A fost primit în mod afabil, și domnul ministru a ascultat cu mult interes expunerile I. P. S. Sale, în chestii bisericești și școlare, promițând studierea lor. P. S. Sa, Episcopul Ioan I. Papp al Aradului nu a făcut parte din suita Escelenței Sale, a Mitropolitului Ioan, pentru că P. S. Sa făcuse mai înainte vizită noului ministru de culte. Escelența Sa, Mitropolitul Ioan Meșianu, a făcut apoi vizită și domnului ministru-president Lukács, însoțit de ambii domni Episcopi sufragani Ioan și Miron. Vizita a durat mai mult de o oră și Escelența Sa, Mitropolitul nostru Ioan, a atins și în fața domnului ministru-president chestiile mai însemnate bisericești și școlare ale bisericii noastre ortodoxe, prezentând cu acest prilej domnului prim-ministru și un memoriu, în care bărbății conducători ai bisericii ortodoxe române fac cunoscută situația poporului român în general, dar în deosebi gravaminele acelea, cari fac imposibil progresul cultural al poporului român. Astfel se relevă dispozițiile păgubitoare ale legii pentru învățământul poporal, referitoare la instrucția religiunii și la limba de propunere, cum și alte măsuri de-ale autorităților, cari nu folosesc cauzei maghiare, dar cu atât mai stricăcioase sunt pentru învățământul poporal. Prelații

noștri au ilustrat cu exemple expunerile lor. Dl Lukács a ascultat cu mare atenție pe prelați și a declarat, că guvernul, care nu face deosebire între maghiari și nemaghiari, va căuta să satisfacă cererilor din memorandum.

*

† Gh. Gr. Cantacuzino. Înregistrăm cu regret adânci dureroasă știre, că marele român și distinsul fruntaș al partidului conservator din România, Gh. Gr. Cantacuzino, fost president de consiliu și acum president al senatului român, a decedat Sâmbătă d. a. la ora unu, după scurte suferințe. Înormantarea marelui bărbat de stat s'a făcut Luni d. a. la orele 2, cu solemnitate mare, în București. Fie-i țarina ușoară și memoria eternă!

*

Procesul Lukács Dézy. În procesul intentat deputatului Dézy Zoltán din partea ministrului president Lukács László, pentru calomnie și vătămare de onoare, tabla regescă din Budapesta a anulat sentința tribunalului regesc prin care Dézy fusese condamnat la 4 luni temniță, și a ordonat dovedirea pe care se angajase Dézy să o facă, pentru a arăta, că a vorbit numai adevărul, atunci când a numit „panamist” pe domnul ministru-president. Tribunalul va avea deci să țină pertractare nouă și să permită acusatului Dézy înșirarea dovezilor pe care le are, — dacă le are!

*

Reconstituirea biroului la „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu”. După ce în adunarea generală din v. c. a acestei Reuniuni dl Pantaleon Lurşa, merituosul prezident al ei, dela înființare și până acum, s'a retras dela conducerea reuniunii, — a fost convocată o adunare generală extraordinară pentru alegerea unui nou prezident pe ziua de 30 Martie n. s. c. Această adunare s'a ținut în localul „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu”, sub presidenția dlui membru al comitetului Baptist Boiu, preot în Sibiu. În considerarea meritelor câștigate pentru această reuniune, una dintre cele mai vechi reuniuni de acest fel, adunarea a ales unanim și cu multă insufletire de prezident, pe dl Victor Tordășianu, întemeietorul și sufletul acestei reuniuni, pentru al cărei progres lucrează cu devotament, cel caracterizează în toate lucrările de interes obșteșc, cărora s'a dedicat, cum suat „Reuniunea de agricultură din comitatul Sibiului” și „Reuniunea meseriașilor români din Sibiu”. De secretar a fost ales dl Baptist Boiu, iar nou membru în comitet dl R. Simu. Fie ca reuniunea aceasta, care a fost pildă și îndemn pentru înființarea unui număr frumos de reuniuni de înmormântare la poporul nostru, să fie sprijinită și în viitor, așa precum merită de întreg publicul nostru, în toate întreprinderile sale nobile. Încât pentru membrii biroului, aleși în 30 Martie a. c., avem firma speranță, că-și vor împlini cu conștiințiozitate angajamentul ce au luat pentru înaintarea reuniunii și ajutarea de-a-proapelui.

*

Dela direcțiunea poștelor. În comunele Alțina și Bendorf din comitatul Sibiului s'au înființat agenturi poștale, care își vor începe activitatea cu ziua de 16 Aprilie 1913.

*

În amintirea eroilor. Se scrie din Belgrad, că scuștina a votat propunerea lui Pașici de a se clădi pe Câmpul Mierlei o biserică monumentală întru pomenirea eroilor căzuți în război. Guvernul va cere un credit extraordinar de 60 de milioane.

*

Noul vas de război. În fabrica de vapoare dela Fiume se construiește acum al șaptelea dreadnought. Noul vas va purta numele de Huniade.

*

Noul rege al Greciei. Guvernul din Atena a hotărât convocarea camerei, pentru a vota câteva proiecte urgente, între care se află și proiectul despre lista civilă a regelui Constantin și apănagelul reginei văduve. Incoronarea noului rege are să se facă abea peste un an.

*

Chinematografe militare. Cercurile militare vieneze plănuiesc să folosească chinematograful pentru scopurile armatei. Au să se organizeze reprezentațiuni menite exclusiv pe seama soldaților. Ținta reprezentațiilor este, ca feciorii să învețe unele lucruri militare cu ajutorul icoanelor intuitive. Se vor arăta diferitele mișcări pe câmpul de război, felul de a întreprinde armele, trupele aparținătoare la deosebitele soiuri de armă, apoi militarii statelor străine. Soldații vor mai învăța să cunoască figura domnitorului, a generalilor și a altor persoane distinse. E vorba, ca tot regimentul să primească cel puțin un aparat chinematografic, care se va instala în localitățile școlilor militare.

*

Circ schimbat în teatru. Vestitul Max Reinhardt din Berlin a cumpărat clădirea circuitului Schumann, cu scop de-a o transforma în teatru pentru cinci mii de privitori. Noul teatru se va deschide la toamnă.

*

Proces terminat. Principesele belgiane Clementina, Stefania și Luiza intentaseră statului belgian un proces pentru 60 milioane de franci. Procesul s'a sfârșit săptămâna trecută în favorul statului. Tribunalul a îndatorat principesele amintite să plătească cheltuielile de proces în sumă de un milion de franci. Din Bruxela se mai a-nunță, că guvernul Belgiei are să întreprindă pentru scopuri filantropice averea considerabilă câștigată în procesul amintit.

*

Apărare în contra străinilor. Stăpânirea din Germania se ocupă de mai mulți ani cu ideea de a reduce numărul studenților străini, la universitățile germane. Acum se vestește din Berlin, că în viitor se vor primi la școlile acestea numai astfel de străini, cari vorbesc perfect nemțește. E întrebare: oare mijlocul acesta va avea sau nu rezultatul dorit?

*

Jubileul dela Berlin. În 15 Iunie, la jubileul de 25 ani de domnie a împăratului Wilhelm, conform dorinței suveranului, nu se vor face festivități publice. În considerare că ziua de 15 Iunie cade într-o Duminecă, jubileul va fi pomenit numai în biserici în cursul serviciului divin. Luni, în 16 Iunie se vor ține serbări școlare, ear clădirile publice vor fi ornate cu drapele. Iluminarea plănuită s'a revocat.

*

Distras. Profesorul către soția sa: „Ei, vezi, astăzi nu mai poți zice, că sunt prea distras; uite, am ados acasă umbrela!” Soția îi răspunde: „Pentru Dumnezeu! ce-ai făcut? doar astăzi n'ai luat cu tine nici o umbrelă!”

*

Avis. Am onoare a în cunoștință, că mi am deschis cancelaria advocațională în Sălște, strada Podului. Cu stimă: Dr. Onisifor Sordă, avocat.

*

La legatul Dr. Ion Borcia pentru ajutorarea copiilor din Sălște, aplicați la meserii, al Fondului episcopul Nic. Popea pentru masa învățăcelilor meseriași, au mai dăruit: Valeriu Bonea parch (Eofeldea), 20 bani, Ilie Steflea blănar, cu prilejul căsătoriei sale cu dsoara Stefania Tătușea (Predeal-Brân), 5 cor., cul. tip. George Pascu și soția sa Victoria, cu prilejul morții tatălui resp. socrului său Ion Pascu (Brașov), 50 bani; Isidor Marcovici, Josif Ungur, Nic. Stoica, Ion Mareu, Horia Dop, Ioan Pleșa, Valer D. Poponea, cul. tip. și Octavian Vestemian, mașinist tipograf, fiecare câte 20 bani; Stefan Duca cul. tip. 21 bani. Dsoarele Marii H. Ist, Finica Comanescu, Elena Imbăruș, Marioara Pinciu, câte 30 bani și Miorica Tordășianu 10 bani. Starea legatului cor. 1.357.17. Pentru primos aduce calde mulțumite, în numele comitetului Reuniunii sodalilor sibieni: Victor Tordășianu, prezident.

*

Bătăea în Cercurile pedagogice germane se ocupă cu o interesantă sentință judecătorească. Tribunalul imperial german a rostit adecă o hotărâre prin care învățătorul este îndreptățit a se folosi în școală de bătăea corporală. Tabera învățătoarească germană s'a împărțit, în urma acestei hotărâri, în două partide. Partidul liberalilor declară că n'are să se folosească de dreptul de a bate, de oarece bastonul nu poate figura între mijloacele educative ale pedagogiei moderne; se știe că numai după o luptă grea și lungă au izbutit pedagogii să înlăture din școală pedeapsa corporală, pe care acum judecătorii germani, fără a ținea samă de cerințele pedagogiei, o reintroduc în institutele de învățământ. În fața acestor păreri se ivește din partidul contrar un dascăl provincial, care scrie cele mai exagerate laude asupra înțelepciunii judecătorilor amintiți. Dascălul arată, că tinerimea de astăzi este ușuratică, iubitoare de plăceri și desmătată. Nu respectează superiorii și își bate joc de tot ce e consacrat prin tradițiune. Felul său de gândire este nedisciplinat, ear vechea „Gründlichkeit” (temeinicie) germană începe să dispară, deși tinerimea de astăzi n'a fost crescută cu bastonul ci cu net-ziri și blândețe, conform principiilor pedagogice moderne. Urmează de aici, că din viața publică germană au dispărut figurile interesante și marcante, ear superficialitatea se întinde pretutindeni. Mai înainte de războiul dela 1870—71 înflorea bătăea în școală, se întreprindea și carcerul, ear din școlile de atunci au ieșit oameni deplin și disciplinați, cari au știut să dobândească glorie deplină în războiul memorabil cu francezii...

*

Ciocnirea de trenuri. Duminecă dimineața, în zorile zilei, s'a ciocnit în apropierea orașului Fiume, cu un tren de povară, trenul accelerat care mergea dela Budapesta la Fiume. Au fost omorâte patru persoane, iar cinci persoane au fost grav rănite. Toți au fost s'ujitori dela tren. Din tre călători numai trei persoane au primit răni mai ușoare. Nefericirea s'a întâmplat astfel, că șeful dela o gară mică a dat drumul trenului de povară înainte de a sosi trenul accelerat. Șeful de gară a fost arestat.

*

Două femei în balon. Doamnele Renée Rumpelmayer și Goldschmidt, care au sburat cu balonul din Franța până în Rusia, s'au întors zilele acestea la Paris. Aeroclubul francez parisian a organizat în onoarea lor un banchet strălucit. Dna Rumpelmayer povestește următoarele amănunte interesante: „Am plecat cu balonul Mercuri noaptea în 19 Martie la orele 11 și 15 minute, în speranță că vântul are să fie favorabil și ne va ajuta în drumul către Rusia. Afară de lucrurile necesare pentru trai, am luat cu noi 80 saci de nisip. Vântul într'adevăr ne-a ajutat și pe la orele 4 și jumătate dimineața am zărit sub noi fluviul Rinului. Trecând peste Austria, seara am ajuns deasupra Cracoviei. Aici am fost primite cu o adevărată ploaie de gloanțe, căci lumea credea că balonul face servicii de spionaj. Din norocire aparatul n'a fost atins de nici un glonț. Cea mai mare înălțime ce am atins, este de 5500 metri, cu o temperatură de minus 20 grade. Sburând d'asupra Dniprului, am sosit Vineri noaptea la Voleiki-sar, cam la o distanță de 50 kilometri de Carcov. Acolo ne-am coborât fără nici un incident. S'au adunat cam 200 de țărani, cari ne-au primit cu multă mirare și evlavie; credeau că am căzut din cer. Fiul preotului, un student universitar, ne-a condus la casa parohială, unde am stat peste noapte. În ziua următoare a venit o delegațiune a comunei și, după obiceiul strămoșesc, ne-a onorat cu pâine și sare. Aceasta este călătoria mea a treia cu balonul până în Rusia. Am făcut un nou record în sborul cu acest fel de aparat.”

Cărți și reviste.

Critica unei lecții, îndrumări practice, de Dr. Valeriu Seni. Retipărire din „Foiaia Școlastică”. Se vinde în favorul fondului unei excursiuni școlare. Blaj, 1913. Tipografia seminarului teologic. — O broșură de 56 pp. Prețul 60 fileri.

Poșta redacției.

Domnului D. D. G. Regretăm, dar nu putem publica cele trimise. În foaia noastră discuția e încheiată pe chestia atinsă.

Activitatea oficioasă a preoțimei noastre. Conține multe lucruri bine prinse, bine precisate și bine judecate, — dar are și păreri greșite. Regretăm, că nu o putem publica.

Aviz.

Pentru a putea încheia socotelile despre cuincueniile, respective ajutoarele asemnate pe sama clerului nostru din Arhidieceză pe Sem. I. 1913, — parohii, cari nu și-au ridicat încă această dotație, sunt recercați a trimite cuitele fără amânare, „Oficiului cassei arhidiecezane”.

Din public.†)

Mulțumită publică.

Vrednicii și marinimoșii credincioși din Almașul-mare-joseni, Ioan Trif cu soția sa Olivia, Ioan Nicula (Gabor) cu soția sa Ana, Andreiu Glodeanu cu soția sa Ana din Arden, și Petru Demian cu soția sa Floarea din Almașul de mijloc, toți împreună la apelul comunei bisericești de aici au cumpărat, dela librăria arhidiecezană toate recvizitele Sfetei proscomidii, ca discos, potir, steaună, copie, linguriță și clopoțel pe sfatul prestol, suflate toate în aur, în preț de 80 cor. (opt zeci coroane), pentru care dar frumos aduc în numele bisericii de aici cele mai adânci mulțumite.

Almașul mare joseni, la 19 Martie (1 April) 1913

Ioan Stăngu
paroh.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 1068/1913 pret.

(92) 1-2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de medic în cercul sanitar Polyán, cercul Szerdahely, com. Szeben, prin aceasta public concurs.

În cercul sanitar cu sediul Polyán se țin următoarele comune: Polyán, Rod și Zsinna.

Concurenții, cari doresc se ocupe acest post împreună cu emolumentele satorite în Art. de lege XXXVIII din 1908, cu petițiile instruite cu documentele prescise în § ul 7 din Art. de lege XXXVIII din 1908, documentând evaluează și serviciul de până acum, să l înainteze la subscrisul până în ziua de 8 Maiu a. c. la 12 ore.

Cu provocarea la pt. 2 din §. 7 al Art. de lege XXXVIII din 1908 se fac atenți concurenții, că în cercul sanitar al Polyánei, partea cea mai mare a locuitorilor vorbește limba română.

Szerdahely, în 2 Aprilie 1913.

Dr. Bruckner
primpretor cercual.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu**

Din carnetul unui dascăl.

Studii și articole
de

Ion Mateiu.

Prețul cor. 1.50 + porto 20 fil.

Mâncări de post!!!

La băcănia N. ONIȚIU, Sibiu.

Ofer onoratului public român din loc și jur cele mai alese mâncări pentru postul sfințelor Paști:

Pești marinați în diferite gusturi, heringi baltici și marinați, ruși (muscani) și anguilă marinată, icre roșii excelente de Odessa, icre negre, sardine sardele, păstravi de mare, masline mărune și mari, halva și rahat de Constantinopol, unt de lemn francez și oleu de în curat, țuică veritabilă, rum de Jamaica în 8 calități, ceaiu rusesc de Popoff în 15 calități, prăjituri pentru ceaiu, unsoare de nucă (Cocus), precum și alți articoli de brânză colonialelor și de ale băcăniei în sortiment bogat.

Toate apele minerale cunoscute, în special „Apa de Căciulata”, precum și apa „Hebe” de Sângeorgiul-român toate în calitate excelentă și proaspete cu prețuri moderate.

(73) 9—

Săpunul Steckenpferd din lapte de crin

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe
rămâne și va fi nelintreut în efectul său contra lăntițelor, precum și indispensabil pentru îngrijirea rațională a frumuseții și pielei, ce prin scrisorile de mulțumită zilnic intrate necondiționat se confirmă, la 80 de bani bucata se află în farmacia, drogherii și parfumerii etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crin a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame, în tuburi la 70 fil. se află pretutindeni.

(48) 8-40

Aspirin-

(cunoscutul mijloc alinător de dureri)
se substituie prin diverse preparate fără valoare. Ca să primiți productul veritabil, cumpărați numai în forma Tablete de Aspirin în pachetarea originală conform desenului acesta, (un tub conține 20 tablete la 0,5 gr. prețul K 1-20 cu timbru Aspirin.

(2)

(413) 5-6

Mare ocaziune de Sfintele Paști

la

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”

strada Oenei Nr. 7 SIBIU strada Oenei Nr. 7

cu prețuri ieftine.

Prețurile:

Ghete de copii Chevreaux și Box ori Kalv, Nr. 20-25 =	K 3-4
Ghete de copii „ „ „ „ „ 26-28 =	4-5
Ghete de copii „ „ „ „ „ 29-34 =	5-7
Ghete de băieți „ „ „ „ „ 35-39 =	7-9
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ 4-14	8-14
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ 7	8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	7
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreaux ori box	9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. „ „ „ „	10-
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „	14-
Ghete Oslaria „ „ „ „ „	12-
Ghete americane „ „ „ „ „	13-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi	16-
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toate colorile	20-

Mare asortiment în

cisme pentru copii și bărbați.

Gamașe

dela 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

Principiul meu e: câștig puțin — și învățare mare!

În zile de sărbătoare și Duminicile am înainte de amazi până la 10 oare deschis.

(89) 1—

Salon pentru pălării de dame.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratelor dame, că sosind din voiagiul de procurare, — am adus cu mine cele mai frumoase și delicate

pălării de dame, fetițe și băieți,

și invit pe această cale stim. dame la vizitarea atelierului meu, asigurându-le de serviciul cel mai culant și prompt.

Reparaturile se efectuează în decurs de 24 ore de tot ieftine și repede.

Cu toată stima:

Hanna Adleff

Honerusgasse Nr. 8.

(82) 3—

Mare deposit în fasoane pentru pălării de dame, fetițe și băieți nedecorate.

Am onoare a înștiința onoratul public, că din 15 Martie a. c. voiu pune în circulațiune o bere nouă sub marca

„Siebenbürger Urbräu“

(Vechea bere transilvană)

care poate concura cu oricare bere externă și corespunde gustului cel mai distins.

Se află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea placatele mele cu inscripția: „Siebenbürger Urbräu“.

Cu stimă: **Rudolf Habermann**
proprietarul fabricii de bere,
Sibiu — Nagyszeben.

(71) 11-20

Siebenbürger

Urbräu

Siebenbürger

Urbräu

REVERENZII!

Premiat:

Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală” I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate.

(90) 1—

— Spriginiți industria română. —

Premiat:

Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur.